

EEN VEILIG HUIS.....

strafrechtelijke aanpak van huiselijk geweld in het arrondissement Roermond

een samenwerkingsverband van:

- Openbaar Ministerie Roermond
- Stichting Reclassering Nederland arrondissement Roermond
- Justitiële verslavingszorg Limburg (GGZ-groep Noord-Midden Limburg)
- Forensisch Psychiatrische Polikliniek de Horst
- Regiopolitie Limburg - Noord

Inhoud:

1	Inleiding	blz. 03
	1.1 multidisciplinair overleg	blz. 04
	1.2 doel	
	1.3 doelgroep	
	1.4 definitie huiselijk geweld	blz.05
	1.5 Criteria	
2	Procedure	
	2.1 taken Politie Regio Limburg- Noord	blz. 07
	2.2 taken Openbaar Ministerie	
	- Parketsecretaris	
	- Officier van Justitie	
	2.3 taken reclassering (Reclassering Nederland, Justitiële verslavingszorg Limburg)	blz. 09
	2.4 taken Forensisch Psychiatrische Polikliniek de Horst	blz. 10
3	Kosten	blz. 10
4	Inwerkingtrede, implementatie, evaluatie	
5	Convenant	blz. 12

1 inleiding

Het gezin hoort de plek te zijn waar een mens zich per definitie veilig thuis voelt. Maar juist omdat men vindt dat dat zo hoort, rustte lange tijd een taboe op de discussie over geweld in de privé-sfeer en zeker op overheidsingrijpen in dat verband. Met de privé-situatie mocht de overheid zich niet bemoeien, was het algemene oordeel. Vroegtijdig optreden werd en wordt bovendien nog steeds belemmerd door het feit dat gezinsleden niet snel naar buiten treden met hun problemen. Loyaliteitsproblemen, schaamte, angst, schuldgevoelens en (economische) afhankelijkheid van gezinsleden, in het bijzonder van kinderen, spelen daarbij een grote rol. Bij het onthullen van geweld in de privé-sfeer ontstaan voor slachtoffers dan ook vaak, al dan niet vermeend, risico's.

De precieze aard en omvang van huiselijk geweld is moeilijk vast te stellen, mede vanwege de gevoelens van schaamte en schuld die slachtoffers ervaren. Door deze gevoelens zijn slachtoffers niet snel bereid hulp te zoeken of aangifte te doen. Onderzoeken, in Nederland en daarbuiten, hebben evenwel aangetoond dat de hoeveelheid slachtoffers van huiselijk geweld groter is dan van iedere andere geweldsvorm. In Nederland is meer dan een kwart van de bevolking (in een bepaalde periode of meerdere perioden van zijn of haar leven) wekelijks of dagelijks slachtoffer (geweest) van huiselijk geweld. Slachtoffers en plegers zijn (ex) partners, broers en zussen, (stief) kinderen, (groot) ouders, andere verwanten en huisvrienden. Huiselijk geweld blijkt in alle maatschappelijke bevolkingslagen voor te komen. Onder huiselijk geweld wordt algemeen verstaan lichamelijk, waaronder seksueel, en psychisch geweldgebruik door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer.

Uit een gehouden onderzoek van Buro Intomart (1998) is gebleken:

- 45% van de Nederlandse bevolking is ooit slachtoffer geworden van huiselijk geweld;
- 11% wordt slachtoffer van huiselijk geweld met als gevolg lichamelijk letsel;
- 30% wordt slachtoffer van huiselijk geweld met andere (ingrijpende) gevolgen zoals bijvoorbeeld echtscheiding, angstgevoelens, problemen met het onderhouden van relaties en/ of intimiteit;
- 21% wordt slachtoffer van huiselijk geweld dat langer dan vijf jaar duurt;
- 27% wordt slachtoffer van huiselijk geweld dat zich wekelijks/ dagelijks voordoet;
- jongens en mannen worden ongeveer even vaak slachtoffer van huiselijk geweld als meisjes en vrouwen. Maar vrouwen worden vaker slachtoffer van geweld met een zeer hoge intensiteit (hoge frequentie, lange duur, lichamelijk letsel en andere gevolgen) dan mannen, het geweld tegen vrouwen is vaker seksueel van aard en mannen ondervinden het geweld meestal op jeugdige leeftijd;
- 80% van het huiselijk geweld wordt gepleegd door mannelijke daders;
- verzet helpt: in 50% van de gevallen stopt het huiselijk geweld, in 30% vermindert het;
- van gevallen van huiselijk geweld wordt 12% gemeld bij de politie; in slechts 6% volgt aangifte.

Bij een groot aantal huiselijk geweld zaken is er sprake van verslavingsproblematiek (vooral alcoholverslavingsproblematiek is frequent aan de orde).

Inmiddels is het duidelijk dat huiselijk geweld géén privé-probleem is. Bij huiselijk geweld gaat het om strafbare feiten. Het gegeven dat het geweld zich in de privé-sfeer afspeelt maakt het niet minder strafbaar, integendeel. Huiselijk geweld is echter om meer redenen een

maatschappelijk probleem. Het heeft grote maatschappelijke gevolgen en brengt kosten met zich mee; niet alleen de directe kosten van medische zorg, hulpverlening en arbeidsverzuim. De invloed van huiselijk geweld op de ontwikkeling van kinderen, ook als zij 'slechts' getuigen zijn van het gebruik van geweld, kan bijzonder groot zijn. De kans dat zij zelf in hun toekomstige relaties dader dan wel slachtoffer worden is vele malen groter dan bij andere kinderen. Ook neemt schoolverzuim toe en nemen schoolprestaties af waarmee de mogelijkheden voor normale maatschappelijke participatie (waaronder arbeidsparticipatie) eveneens afnemen.

In het verleden liet een strafrechterlijke reactie op een aangifte doorgaans lang op zich wachten. Verdachte werden vaak na verhoor heengezonden of hun voorlopige hechtenis werd geschorst zonder afspraken over hulpverlening c.q. behandeling. Nu worden deze zaken met voorrang behandeld.

1.1 multidisciplinair overleg.

Sedert de invoering van de richtlijnen van de Procureurs Generaal d.d. 1 april 2003 inzake het huiselijk geweld is er een samenwerking ontstaan tussen het Openbaar Ministerie Roermond, Regiopolitie Limburg-Noord, Stichting Reclassering Nederland arrondissement Roermond, Justitiële Verslavingszorg en Forensisch Psychiatrische Polikliniek de Horst teneinde een sluitend vraag en aanbod te creëren in de behandeling van daders (zowel man als vrouw) die zich schuldig maken aan huiselijk geweld.

Doel van de samenwerking is een protocol op te stellen waarin de werkwijze van genoemde instanties op elkaar wordt afgestemd teneinde een effectieve aanpak van huiselijk geweld te garanderen. Uitgangspunt is daarbij de integratie van daderhulpverlening in de strafrechtelijke aanpak.

1.2 doel.

Doel van het protocol is een bijdrage te leveren aan het stoppen, voorkomen en het behandelen van huiselijk geweld door:

- het acuut (laten) stoppen van huiselijk geweld;
- het voorkomen van recidive door middel van gerichte interventies;
- het herstellen van de geschonden norm;
- het vergroten van de aangiftebereidheid van slachtoffers;
- bevorderen van een voortvarende en een goed op elkaar aansluitende aanpak bij politie, justitie, reclassering en hulpverlening;
- een aanpak waarbij in een zo vroeg mogelijk stadium daderhulpverlening wordt geïnitieerd. Een en ander met een strafrechtelijke afdoening als stok achter de deur met daders die ook hulp willen.

1.3 doelgroep.

Meerderjarige mannen en vrouwen tegen wie vanwege een strafbaar (seksueel) geweldsdelict ten aanzien van (ex)partner, kinderen en/ of (overige) gezinsleden, aangifte is gedaan, of ambtshalve vervolging is ingesteld (in dit protocol worden zij verdachten genoemd).

1.4 definitie van huiselijk geweld.

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer wordt gepleegd. Hieronder vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen in en om het huis).

1.5 criteria.

- zowel meerderjarige mannelijke- als vrouwelijke daders;
- feiten gepleegd in het arrondissement Roermond;
- strafbare (seksuele) geweldsfeiten die voldoen aan omschrijving huiselijke geweld; t.a.v. (ex) partner, kinderen en overige gezinsleden waarmee de dader samenwoont.
- Het protocol is van kracht voor het arrondissement Roermond.

2.1 taken Politie Regio Limburg- Noord

- a) Indien er sprake is van een redelijk vermoeden van schuld in een heterdaadsituatie de verdachte terstond aanhouden;
- b) buiten heterdaad wordt de verdachte na toestemming van de officier van justitie zo spoedig mogelijk aangehouden dan wel ontboden;
- c) Ambtshalve vervolging; indien er geen aangifte komt en de geestelijke- en/ of lichamelijke integriteit van het slachtoffer is of ernstig wordt bedreigd of het slachtoffer bevindt zich in een afhankelijkheidspositie waardoor het slachtoffer zich niet kan of meent te kunnen onttrekken aan de invloedssfeer van de verdachte;
- d) eventueel letsel en schade zo veel mogelijk fotografisch vastleggen;
- e) een slachtoffer doorverwijzen naar gespecialiseerde hulpverlening;
- f) de in verzekeringstelling wordt onverwijld gemeld aan de reclassering met het oormerk huiselijk geweld;
- g) de hulp officier van justitie heeft overleg met de officier van justitie of de verdachte moet worden voorgeleid aan de rechter commissaris of moet worden heengezonden met een dagvaarding;
- h) wordt de verdachte met een dagvaarding heengezonden dan bespreekt de politie deze zaak met de desbetreffende parketsecretaris;
- i) er wordt zorg gedragen voor een volledig en kwalitatief goed dossier - indien relevant - voorzien van foto's en medische verklaringen;
- j) zorgdragen voor eenduidige registratie en geormerkt aandragen bij het openbaar ministerie.

2.2 taken Openbaar Ministerie

parketsecretaris

- a) uitsluitend in het geval van 6- uurszaken of heenzendingen na in verzekeringstelling wordt de parketsecretaris benaderd;
- b) de parketsecretaris vergewist zich ervan of een zaak van huiselijk geweld die aan hem wordt voorgelegd ter dagvaarding, conform het protocol afspraken is beoordeeld door

- een hulpofficier van justitie en als zodanig is geormerkt en in geval van in verzekeringstelling is besproken met een officier van justitie;
- c) de parketsecretaris beoordeelt de zaak op bewijsbaarheid en het dossier op volledigheid;
  - d) in iedere 'protocol'- zaak huiselijk geweld vraagt de parketsecretaris, een reclasseringsrapport aan met het verzoek aan de reclassering een intake van de verdachte bij de Horst te verzorgen;
  - e) de parketsecretaris verzorgt een dagvaarding voor een politierechterzitting ongeveer drie maanden later, welke dagvaarding op het politiebureau aan de verdachte wordt uitgereikt.

officier van justitie

- a) de (piket) officier van justitie (OvJ) die wordt gebeld over heenzending van een in verzekering gestelde verdachte verifieert of er sprake is van huiselijk geweld. Zo ja,
  - indien de OvJ van oordeel is dat de verdachte kan worden heengezonden, benadrukt de OvJ de toepassing van dit protocol, hetgeen inhoudt;
    - dat de parketsecretaris een reclasseringsrapport aanvraagt met een verzoek tot intake bij de Horst;
    - dat er een dagvaarding wordt uitgereikt voor een zitting, ongeveer drie maanden later;
    - dat eventueel een voorwaardelijk sepot volgt, met bijzondere voorwaarden.
  - indien de OvJ van oordeel is dat de verdachte moet worden voorgeleid aan de rechter-commissaris (RC.):
    - ziet de OvJ er op toe dat in de aanvraag reclasseringsrapportage wordt verzocht zo spoedig mogelijk hulpverleningsmogelijkheden in de Horst te onderzoeken en daarover (tussentijds) te rapporteren;
    - ziet de OvJ erop toe dat zowel de advocaat van de verdachte als de RC ten tijde van de voorgeleiding beschikken over een kopie van de aanvraag reclasseringsrapportage.
- b) indien de verdachte zich in voorlopige hechtenis bevindt, beziet de OvJ - gelet op de ernst van de feiten - de mogelijkheid tot schorsing van de voorlopige hechtenis (met bijzondere voorwaarden), en voert daarover overleg met de reclassering;
- c) de OvJ draagt er zorg voor dat alle betrokkenen (slachtoffer, reclassering, politie) onverwijld in kennis worden gesteld van een eventuele schorsing van de voorlopige hechtenis en de daarbij gestelde voorwaarden;
- d) ook na schorsing van de voorlopige hechtenis ziet de OvJ erop toe dat de zaak tijdig op zitting wordt aangebracht;
- e) de OvJ verifieert of in zaken van huiselijk geweld de reclasseringsrapportage is bijgevoegd en of het / de slachtoffer(s) is /zijn geïnformeerd. De OvJ gaat na of afhankelijk van de (geringe) ernst van het feit en de inhoud van het reclasseringsrapport (motivatie verdachte/ reactie slachtoffer) aanleiding is om de zaak in te trekken en de zaak voorwaardelijk te seponeren met een proeftijd van een of twee jaar, met de bijzondere voorwaarde deelname aan (een bepaald aantal modules van) behandeling in de Horst, binnen een te stellen termijn;
- f) op de zitting verwijst de OvJ in zaken van huiselijk geweld altijd naar dit protocol en hetgeen de reclassering omtrent de afdoening van de zaak heeft geadviseerd. Indien de verdachte reeds is aangevangen met de behandeling in de Horst, of bereid is mee te werken aan een behandeling in de Horst wordt, indien mogelijk, een (deels)

- voorwaardelijke straf geëist met een proeftijd van twee jaar, met de bijzondere voorwaarde (verdere) deelname aan (een bepaald aantal modules van) behandeling in de Horst, binnen een te stellen termijn. In zaken van huiselijk geweld is het eisen van een geldboete ongewenst, omdat een geldboete bij samenlevende partners tevens het slachtoffer treft;
- g) indien na afloop van de termijn dat aan de bijzondere voorwaarde had moeten zijn voldaan, uit de terugmeld-rapportage van de reclassering blijkt dat daaraan niet is voldaan, wordt de zaak onverwijld:
- (na een voorwaardelijke sepot) op zitting aangebracht voor inhoudelijke behandeling;
  - (na een voorwaardelijke straf) op zitting aangebracht voor tenuitvoerlegging van het voorwaardelijke gedeelte.

2.3 taken reclassering

(Reclassering Nederland, Justitiële verslavingszorg Limburg)

- a) aanmeldingen geschieden via het arrondissementssecretariaat (A.S.)
- *Meldingen in verzekeringstellingen via de politie per fax voorzien van een aparte stempel
  - *Aanvragen rapportages via het parket per post met op het begeleidend formulier “intake huiselijk geweld en intake de Horst” vermelden;
- b) het A.S. selecteert de aanmeldingen in eerst instantie voor Reclassering Nederland of Justitiële Verslavingszorg Limburg.
Dit gebeurt in principe op de dag van de aanmelding bij het A.S;
- c) de betreffende unitmanager wijst (laat toewijzen) de zaak toe.
Meldingen in het kader van vroeghulp worden binnen 24 uur (niet in het weekend) bezocht. Hierna zal er overleg of een voormelding plaatsvinden bij de Horst;
- d) de reclassering kan advies geven aan het Openbaar Ministerie middels vroeghulp-interventie;

Komt het niet tot een voorgeleiding bij de RC of wijst de RC de vordering tot gevangenhouding af dan zal de verdachte - indien daartoe gemotiveerd - door de reclasseringswerker gemeld worden bij de Horst met het verzoek om verdachte binnen 10 werkdagen uit te nodigen voor een intakegesprek.

Wijst de RC de vordering toe maar schorst deze meteen onder de voorwaarde dat een intake bij de Horst plaats vindt dan informeert het OM de reclassering over deze voorwaarde waarna de reclassering binnen vier werkdagen een aanvraag bij de Horst indient.

Staat de RC gevangenhouding toe dan ontstaat de situatie preventieve hechtenis en hierbij wordt als volgt gehandeld:

De reclassering neemt met de behandelend officier van justitie contact op. Het overleg moet uitsluitend geven over de vraag of het OM, gelet op de ernst van de feiten, kan instemmen met een schorsing van de preventieve hechtenis met in ieder geval de bijzondere voorwaarde van behandeling bij de Horst. Zo ja:

dient de reclassering een verzoek tot schorsing van de preventieve hechtenis voor de duur van een dag ten behoeve van het intakegesprek bij de Horst

Indien de Horst aan de reclassering meldt dat verdachte is gediagnosticeerd voor behandeling dient de reclassering middels een adviesrapport een verzoek tot schorsing onder voorwaarden van de preventieve hechtenis in waarin ieder geval wordt vermeld dat:

- 1) verdachte zich zal houden aan de richtlijnen te geven door of namens de reclassering
  - 2) de verdachte de behandeling bij de Horst zal volgen en
  - 3) op welke dag en tijdstip verdachte zich bij de Horst dient te voegen
- e) binnen een maand na aanmelding ontvangt de reclassering een rapport van de Horst over de (duur van de) noodzakelijke behandeling;
- f) binnen twee maanden na ontvangst van de aanvraag van het reclasseringsrapport stuurt de reclassering een (kort) reclasseringsrapport met de actuele stand van zaken, de noodzakelijke behandeling bij de Horst, de programmabeschrijving en een afdoeningadvies aan Justitie. Ook wordt expliciet aangegeven welke bijzondere voorwaarden van toepassing dienen te zijn;
- g) bij iedere afdoeningmodaliteit waarbij bijzondere voorwaarden zijn geformuleerd, houdt de reclassering toezicht op de naleving van gestelde bijzondere voorwaarden. De reclassering ontvangt hiertoe een schriftelijke opdracht van het Openbaar Ministerie;
- h) bij overtreding van de gestelde bijzondere voorwaarden, danwel na afloop van de gestelde termijn van toezicht of zoveel eerder als daartoe mogelijkheden zijn, zendt de reclassering bericht aan de Officier van Justitie over het verloop van de naleving van de bijzondere voorwaarden.

2.4 taken de Horst

- a) de Horst ontvangt van de Reclassering een verzoek tot het houden van een intakegesprek met de betrokkene. De betrokkene krijgt binnen een week een uitnodiging voor een intakegesprek van de Horst;
- b) het intakegesprek vindt bij de Horst plaats binnen één week na de uitnodiging;
- c) de Horst meldt het resultaat van de intake onverwijld aan de Reclassering;
- d) na een positieve intake kan de behandeling in beginsel binnen één week daarna beginnen;
- e) de behandeling vangt aan met de module die door de Horst geïndiceerd is;
- f) uiterlijk binnen een maand na aanmelding van betrokkene door de Reclassering bij de Horst, stuurt de Horst een kort rapport naar de Reclassering met daarin een voorlopig behandelplan. In dit behandelplan staat beschreven welke modules geïndiceerd zijn voor de betrokkene en wordt een tijdspad aangegeven. Afhankelijk van de problematiek kan het dus zijn dat de betrokkene meerdere modules naast of achter elkaar krijgt aangeboden;
- g) bij verzuim, terugval of weigering van behandeling wordt de Reclassering onverwijld geïnformeerd door de Horst. Na positieve afronding van de behandeling wordt de Reclassering eveneens op de hoogte gesteld.

3 kosten

De samenwerkingspartners verplichten zich om voldoende capaciteit vrij te maken voor het uitvoeren van de taken die voortvloeien uit het protocol. Men is zelf verantwoordelijk binnen ieders eigen organisatie. De kosten die aan een behandeling bij "De Horst" verbonden zijn, kunnen worden verhaald op de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ.)

4 inwerkingtreding, implementatie en evaluatie

- dit protocol is van kracht vanaf 1 april 2004;
- de samenwerkingspartners dragen zorg voor de implementatie van de in dit protocol beschreven werkwijze in hun eigen organisatie;
- in juni 2004, tenzij een eerdere evaluatie noodzakelijk mocht zijn, zal aan de hand van een tussentijdse evaluatie worden bepaald of aanpassingen van de gemaakte afspraken nodig zijn. Een definitieve evaluatie zal plaatsvinden in december 2004.

CONVENANT

Veilig huis,
Daderhulpverlening bij huiselijk geweld

Partijen

Vertegenwoordigd door

Reclassering Nederland

Dhr. J.C. M. Eijssen

Openbaar Ministerie

Dhr. mr. B.J. Swageman

Hoofdofficier van justitie van het Openbaar Ministerie
te Roermond,

Politieregio Limburg-Noord

Dhr. G. Rademaker

Regionaal portefeuillehouder "Huiselijk Geweld"

Forensisch Psychiatrische Polikliniek "de Horst"

Dhr. M.A.C. de Beer

Algemeen directeur FPI de Rooyse Wissel waar
FPP de Horst een onderdeel van is.

Justitiële verslavingszorg Limburg

Dhr. N. T. M. van Leuken

Handelend ter uitvoering van het project m.b.t. bovengenoemde daderhulpverlening d.d. 1 april 2004.

Overwegende

Dat de betrokken partijen een gezamenlijk belang hebben om daders van huiselijk geweld die aan bovengenoemde voorwaarden voldoen onder te brengen bij daderhulpverlening;

Dat zij op basis hiervan afspraken willen maken over inspanningen van en samenwerking tussen genoemde partijen;

Dat zij in gezamenlijk overleg gekomen zijn tot de opstelling van het projectplan om daders in een zo vroeg mogelijk stadium onder te brengen bij de hulpverlening, om zodoende het huiselijk geweld te stoppen en recidivegevaar te verminderen

Dat zij zich als direct betrokkenen willen committeren aan de uitvoering van de geformuleerde afspraken en actiepunten

Dat dit commitment niet beoogt rechtsgevolgen in het leven te roepen waarover bij geschillen het oordeel van de burgerlijke rechter kan worden ingeroepen;

De partijen verbinden zich tot het volgende:

1. Ze zullen hun bevoegdheden uitoefenen in overeenstemming met de uitgangspunten, geformuleerd in het projectplan die te maken hebben met daderhulpverlening;
2. Van het gestelde onder 1 zullen partijen niet afwijken dan om dringende redenen en na overleg met de overige partijen betrokken bij genoemde notitie, waarbij het principe voorop blijft staan dat de met het beleidskader van genoemde notitie beoogde afstemming ook bij die afwijking leidraad blijft;
3. In het geval bedoeld onder 2 zullen de partijen met elkaar in ieder geval overleggen welke gevolgen de afwijking heeft voor (elementen van) de uitvoering van het project en bezien of er aanleiding is tot tussentijdse bijstelling daarvan en in het bevestigend geval de bijstelling formuleren;
4. Ter effectuering van het project en het hierboven vermelde wordt door de deelnemende partijen een contactpersoon benoemd;
5. In december 2004 wordt het project door vertegenwoordigers van genoemde partijen geëvalueerd, waarvan schriftelijke rapportage wordt opgemaakt. Op basis hiervan wordt besloten tot continuering van het project c.q. tot omzetting van project in vast plan van aanpak;
6. Dit convenant wordt gesloten voor een bepaalde tijd, welke overeenkomt met de looptijd van het project;

Partijen**Vertegenwoordigd door****Reclassering Nederland****Dhr. J.C.M. Eijssen****Openbaar Ministerie**Hoofdofficier van justitie van het Openbaar Ministerie
te Roermond,**Dhr. mr. B.J. Swageman****Politieregio Limburg-Noord**

Regionaal portefeuillehouder “Huiselijk Geweld”

Dhr. G. Rademaker**Forensisch Psychiatrische Polikliniek “de Horst”**Algemeen directeur FPI de Rooyse Wissel waar
FPP de Horst een onderdeel van is.**Dhr. M.A.C. de Beer****Justitiële verslavingszorg Limburg****Dhr. N. T. M. van Leuken**